

Lieta C-831/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 14. novembris

Iesniedzējtiesa:

Tribunale di Milano (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 31. oktobris

Prasītājas:

Banco di Desio e della Brianza SpA

Banca di Credito Cooperativo di Carugate e Inzago sc

Intesa Sanpaolo SpA

Banca Popolare di Sondrio s.c.p.a

Cerved Credit Management SpA

Atbildētāji:

YX

ZW

Pamatlietas priekšmets

Izpildes procedūra – Īpašumu atsavināšana

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta un Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 6. un 7. panta interpretācija, ar

atsauci it īpaši uz situāciju, kurā galvotājs, atsaucoties uz tiesisko regulējumu patērētāju tiesību aizsardzības jomā, lūdz tiesu izvērtēt kāda līguma noteikuma negodīgumu.

Prejudiciālie jautājumi

- a) Vai un ar kādiem nosacījumiem Direktīvas 93/13/EEK 6. un 7. pantam un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kā izklāstītais, kas liedz izpildes tiesai pēc būtības pārbaudīt tiesas izdotu izpildes dokumentu, kas ieguvis *res judicata* spēku, ja patērētājs pēc sava statusa apzināšanās (apzināšanās, ko agrāk liedza spēkā esošās tiesības) lūdz veikt šādu pārbaudi?
- b) Vai un ar kādiem nosacījumiem Direktīvas 93/13/EEK 6. un 7. pantam un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kas noklusēta *res judicata* spēka gadījumā saistībā ar kāda līguma noteikuma negodīguma neesamību liedz izpildes tiesai, kurai jāspriež par patērētāja iesniegtu iebildumu pret izpildi, konstatēt šādu negodīgumu, un vai šādu aizliegumu var uzskatīt par pastāvošu arī tad, ja saistībā ar tiesībām, kas bija spēkā *res judicata* veidošanās brīdī, izvērtēt noteikuma negodīgumu liedza apstākļi, ka galvotājs nebija kvalificējams par patērētāju?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Pamattiesību harta

Direktīva 93/13/EEK

Atbilstošās valsts tiesību normas

2005. gada 6. septembra Leģislatīvais dekrēts Nr. 206 (Patērētāju kodekss (*Codice del consumo*)), it īpaši tā 33. panta 1. punkts un 2. punkta t) un u) apakšpunkts:

“1. Starp patērētāju un tirgotāju noslēgtajā līgumā par negodīgiem tiek uzskatīti noteikumi, kuri, neraugoties uz labticību, par sliktu patērētājam rada ievērojamu nelīdzsvarotību tiesībās un pienākumos, kas izriet no līguma.

2. Līdz tiek pierādīts pretējais, par negodīgiem tiek uzskatīti noteikumi, kuru priekšmets vai sekas ir tādas, ka:

[..]

t) patērētājam tiek: noteikta tiesību [celt prasību] zaudēšana, ierobežota iespēja iesniegt iebildumus, noteiktas atkāpes no tiesu iestādes piekrišanas, noteikti pierādījumu iesniegšanas ierobežojumi, noteiktas pierādījuma sloga inversijas vai

grozījumi, noteikti līgumu slēgšanas brīvības ierobežojumi attiecībā ar trešajām personām;

u) par tiesas, kas kompetenta izskatīt strīdus, atrašanās vietu tiek noteikta kāda cita vieta, kas nav patērētāja pastāvīgā dzīvesvieta vai izvēlētās kontaktadrese vieta [..].”

kā arī 36. pants:

“1. Noteikumi, kas tiek uzskatīti par negodīgiem saskaņā ar 33. un 34. pantu, nav spēkā, bet pārējā daļā līgums paliek spēkā.

[..]

3. Spēkā neesamība darbojas tikai patērētāja labā un to var pēc savas ierosmes noteikt tiesa.”

Īss lietas apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2005. gada 18. novembrī *Banco di Desio* noslēdza ar YX un ZW galvojuma līgumus. Šie galvojuma līgumi bija garantija kādas komercsabiedrības (turpmāk tekstā – “galvenā parādniece”) parādiem.
- 2 Saņēmusi maksājuma rīkojumu, par kuru netika iesniegts iebildums un kurš tādējādi ieguva *res judicata* spēku, *Banco di Desio* uzsāka nekustamā īpašuma atsavināšanu attiecībā pret YZ un ZW īpašumā esošajiem (pusi no katra) aktīviem.
- 3 Minētajā tiesvedībā iestājās pārējās prasītājas, dažāda statusa YX, ZW kreditori, kā arī galvenās parādnieces kreditori.
- 4 Ar 2013. gada 29. janvāra nodošanas aktu ZW kļuva par galvenās parādnieces īpašnieci, saņemot īpašumā 22 % tās kapitāla daļu. Tomēr nav informācijas, ka ZW jebkad būtu ieņēmusi kādu vadības amatu galvenās parādnieces struktūrā. Turklāt pati ZW ir algota darba ņēmēja kādā citā komercsabiedrībā.
- 5 Uz minēto elementu pamata iesniedzējtiesa izslēdza, ka YX – galvenās parādnieces juridiskais pārstāvis – var tikt kvalificēts par patērētāju, bet pieļāva iespēju kvalificēt ZW par patērētāju.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 Prasītājas apstrīd, ka ZW var tikt kvalificēta par patērētāju, ievērojot viņas kā galvenās parādnieces biedres statusu un laulības saites, kas viņu vieno ar YX – minētās galvenās parādnieces juridisko pārstāvi.

- 7 Turklāt no īpašumtiesībām uz 22 % galvenās parādnieces kapitāla daļu var izrietēt tiesības saņemt uzņēmuma peļņu, kas var būt tāda, ka veido arī ZW vienīgos ienākumus.
- 8 Visbeidzot, tiek apstrīdēta iesniedzējtiesas piekritība apgalvota pretmonopola noteikumu pārkāpuma dēļ.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 9 Saskaņā ar *Corte di cassazione* (Kasācijas tiesa) judikatūru, *res judicata* spēks attiecas ne tikai uz nolēmuma konkrētu pasludināšanu, bet arī uz iemesliem, kas, lai arī netieši, veido tā loģisko un juridisko priekšnoteikumu. Šāda prakse tiek piemērota arī attiecībā uz maksājuma rīkojumu, ar ko tiek pieprasīts samaksāt piespiesto naudas summu un kas, ja nav celts iebildums, iegūst *res judicata* spēku ne tikai attiecībā uz izvirzīto prasījumu, bet arī attiecībā uz šī prasījuma pamatojuma dokumentu, tādējādi liedzot turpmāk pārbaudīt iemeslus, kuri norādīti attiecīgās prasības pamatojumam.
- 10 Šis judikatūras veidošanas princips, saukts par “noklusētu *res judicata* spēku”, ir pamatots ar loģisko argumentu, saskaņā ar kuru, ja tiesa ir paudusi savu viedokli par kādu noteiktu jautājumu, tā acīmredzot ir labvēlīgi atrisinājusi visus pārējos jautājumus, kuri jāuzskata par ievadjautājumiem attiecībā pret konkrēti izspiesto jautājumu.
- 11 Saņēmis maksājuma rīkojumu, kreditors, vispirms izsniedzis brīdinājumu, var, paziņojot par apķīlāšanu, uzsākt piespiedu atsavināšanas procedūru. Veicot nekustamā īpašuma atsavināšanu, it īpaši, kreditors, pamatojoties uz izpildes dokumentu, pakļauj piespiedu atsavināšanai (paziņojot apķīlāšanu) lietu tiesības attiecībā uz nekustamu aktīvu, kura īpašnieks ir viņa parādnieks.
- 12 Saskaņā ar *Corte di cassazione* judikatūru atsavināšanas procedūra atšķirībā no procesa, kurā tiek atzīts samaksas pienākums, “ir nevis tādu aktu nepārtraukta virkne, kas paredzēti viena vienīga galīga pasākuma īstenošanai, bet gan secīgi apakšprocesi, tas ir, autonoma aktu virkne, kas paredzēti atsevišķiem turpmākiem pasākumiem”. Izpildes procedūrā tiesa īsteno indikatīvas pilnvaras, “kas ierobežotas līdz izpildes procesa vadībai, lai pareizi izpildītu to veidojošos aktus atbilstoši ātruma un lietderīguma kritērijiem”. Tātad lemsšanas iespējas izmantošana netiek pieļauta.
- 13 Ar atsauci uz pilnvarām, kas izpildes tiesai ir jāīsteno pēc savas ierosmes, iesniedzējtiesa cita starpā norāda, ka spēkā esoša izpildes dokumenta pastāvēšana ir nosacījums izpildes darbības veikšanai. Attiecīgi izpildes dokumentam ir jāpaliek spēkā visu atsavināšanas laiku, citādi atsavināšanu nedrīkstēs turpināt. Tāpēc izpildes tiesai ir pilnvaras-pienākums pārbaudīt izpildes dokumenta pastāvēšanu izpildes procesa sākumā un visā tā norises gaitā, ar pienākumu apturēt procesu, ja šis dokuments beidz pastāvēt. Tomēr izpildes tiesas pilnvaras

rīkoties pēc savas ierosmes attiecas tikai uz izpildes dokumenta pastāvēšanu un nevar tikt paplašinātas arī uz tā “būtisko saturu”.

- 14 Vēl iesniedzējtiesa atgādina Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru “[...] Direktīvas 93/13 [...] 1. panta 1. punkts un 2. panta b) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šo direktīvu piemēro nekustamā īpašuma garantijas līgumam, kurš noslēgts starp fiziskajām personām un kredītiestādi, lai garantētu saistības, ko komercsabiedrība ir uzņēmusies attiecībā pret minēto iestādi aizdevuma līguma ietvaros, ja šīs fiziskās personas ir rīkojušās nolūkos, kuri nav saistīti ar to profesionālo darbību, un ja tām nav funkcionāla rakstura saiknes ar minēto sabiedrību, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai” (Tiesas rīkojums, 2016. gada 14. septembris, C-534/16, *Dumitraș*, EU:C:2016:700).
- 15 Līdzīgu praksi nesen ir īstenojusi arī Itālijas *Corte di cassazione*. 2018. gada 13. decembra spriedumā Nr. 32225 tā uzskatīja, ka subjektīvie kritēriji patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskā regulējuma piemērojamībai saistībā ar galvojuma līgumu, ko noslēdzis kāds biedrs sabiedrības labā, ir jāizvērtē ar atsauci uz tā paša galvojuma līguma (un nevis atsevišķā galvenā līguma) pusēm, piešķirot nozīmi līdzdalības apjomam pamatkapitālā, kā arī iespējamajam garantētās sabiedrības administratora statusam, ko uzņēmis galvotājs. Tomēr ir jāuzsver, ka pirms minētā nolēmuma *Corte di cassazione* nemainīgi uzskatīja, ka, ja ir galvojuma līgums, patērētāja statusa subjektīvais kritērijs ir jāattiecina uz garantētajām saistībām, ņemot vērā to, ka galvotāja saistībām ir papildu raksturs attiecībā pret garantētajām saistībām.
- 16 Tad iesniedzējtiesa atgādina Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru “ar Direktīvu [93/13] ieviestā aizsardzības sistēma ir balstīta uz ideju, ka patērētājs salīdzinājumā ar tirgotāju atrodas nelabvēlīgākā situācijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas, gan attiecībā uz informētības līmeni. Tā rezultātā patērētājs pievienojas tirgotāja iepriekš izstrādātajiem noteikumiem bez iespējas ietekmēt to saturu” un “Direktīvas [93/13] 6. pantā, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāparedz, ka negodīgi noteikumi patērētājiem nav saistoši, nosprausto mērķi nevarētu sasniegt, ja patērētājiem pašiem būtu jāapstrīd minēto noteikumu negodīgums. Strīdos, kuru vērtība bieži ir ierobežota, advokāta honorārs var būt lielāks par attiecīgo interesi, kas patērētāju var atturēt no iebildumiem pret negodīgu noteikumu piemērošanu. Lai gan virknē dalībvalstu procesuālās tiesību normas ļauj šādos strīdos privātpersonām pašām aizstāvēties, pastāv būtisks risks, ka it īpaši [tiesību] nepārzināšanas dēļ patērētājs neatsauksies uz noteikumu, ar kuriem tas ir saskāries, negodīgumu. No tā izriet, ka efektīvu patērētāja aizsardzību var panākt tikai tad, ja valsts tiesai tiek dota iespēja šādu noteikumu pārbaudīt pēc savas ierosmes” (Tiesas spriedums, 2000. gada 27. jūnijs, *Océano Grupo Editorial* un *Salvat Editores*, no C-240/98 līdz C-244/98, EU:C:2000:346, 25. un 26. punkts).
- 17 Saskaņā ar iesniedzējtiesas norādīto, tā, kas spriedumā *Océano* tiesai bija tikai iespēja, ar 2009. gada 4. jūnija spriedumu lietā C-243/08, *Pannon GSM Zrt*, (EU:C:2009:350), kļuva par īstu pienākumu pēc savas ierosmes pārbaudīt

noteikuma negodīgumu, tiklīdz tiesas rīcībā ir, atbilstoši sprieduma *Pannon* 35. punktā ietvertajam formulējumam, “vajadzīgais juridiskais un faktiskais pamatojums” (un neskarot nepieciešamību iegūt patērētāja gribas atsaukties uz noteikuma negodīgo un nesaistošo raksturu izteikumu). Minētais pienākums šķiet saskanīgs ar tiesas uzdevumu nodrošināt Direktīvas 93/13 noteikumos paredzētās aizsardzības lietderīgo iedarbību.

- 18 Turklāt Tiesa ir paziņojusi, ka Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts ir “imperatīva norma, kas, ņemot vērā vienas līguma puses nelabvēlīgāku situāciju, vērsta uz to, lai formālo līdzsvaru, ko tā nodibina starp līgumslēdzēju pušu tiesībām un pienākumiem, aizstātu ar reālu līdzsvaru, kas var atjaunot minēto pušu vienlīdzību”, un ka “sabiedrības interešu raksturs un nozīmīgums, uz kuru balstās aizsardzība, ko Direktīva nodrošina patērētājiem, turklāt pamato to, ka valsts tiesai pēc savas iniciatīvas ir jāizvērtē negodīga līguma noteikuma raksturs un, to veicot, ir jāizlīdzina starp patērētāju un pārdevēju vai piegādātāju pastāvošā nelīdzsvarotība” (Tiesas spriedums, 2006. gada 26. oktobris, C-168/05, *Mostaza Claro*, EU:C:2006:675, 36. un 38. punkts). Intereses, kas ir patērētājiem Direktīvā 93/13 garantētās aizsardzības pamatā, nozīmīgums tika vēlāk apstiprināts arī ar nolēmumiem, ar kuriem Tiesa no līdzvērtības principa (kopā ar aizsardzības efektivitātes principu, dalībvalstu procesuālās autonomijas principa ierobežojums) viedokļa pielīdzināja Direktīvas 93/13 6. pantu valsts normām, kurām valsts tiesību sistēmā ir imperatīvo normu statuss (citu starpā, Tiesas spriedums, 2016. gada 21. decembris, C-154/15, C-307/15 un C-308/15, *Gutiérrez Naranjo*, EU:C:2016:980, 54. punkts).
- 19 Šajā statusā, pēc iesniedzējtiesas uzskatiem, ir nolēmumi, ar kuriem, piemērojot vai nu līdzvērtības principu, vai aizsardzības efektivitātes principu, valsts tiesai ir piešķirtas pilnvaras pēc savas ierosmes veikt izmeklēšanu (citu starpā spriedums, 2010. gada 9. novembris, C-137/08, *VB Pénzügyi Lízing Zrt.*, ECLI:EU:C:2010:659), un nolēmumi, kuros ar zināmiem nosacījumiem ir paredzēta *res judicata* spēka pārvarēšanas iespēja.
- 20 Pēdējo minēto nolēmumu vidū iesniedzējtiesa atgādina Tiesas 2009. gada 6. oktobra spriedumu lietā C-40/08, *Asturcom*, EU:C:2009:615, kur 53. punktā Tiesa paziņoja, ka “tiklīdz, ciktāl valsts tiesai, kas izskata pieteikumu par galīgā šķīrējtiesas nolēmuma piespiedi izpildi, saskaņā ar attiecīgās valsts procesuālajām normām ir jāizvērtē pēc savas ierosmes, vai šķīrējtiesas klauzula ir pretrunā valsts tiesību imperatīvajām [*d’ordre public*] normām, tai arī ir pienākums izvērtēt pēc savas ierosmes šīs klauzulas negodīgumu no minētās direktīvas [93/13] 6. panta viedokļa”.
- 21 Minētajā spriedumā Tiesa nepieļāva, ka, piemērojot aizsardzības efektivitātes principu, Spānijas tiesa, kura izskatīja pieteikumu par tāda šķīrējtiesas nolēmuma piespiedi izpildi, kas nav pārsūdzēts un ir pasludināts tiesvedībā, kurā patērētājs nebija piedalījies, var pēc savas ierosmes noteikt līguma noteikuma (konkrētajā lietā noteikuma, ar kuru bija identificēta šķīrējtiesas atrašanās vieta) negodīgumu.

- 22 Iesniedzējtiesa apgalvo, ka tajā pašā lietā ģenerālvokāte V. Trstenjaka [V. *Trstenjak*] bija izdarījusi citādu secinājumu, uzskatot, ka valsts tiesas veikta noteikšana pēc savas ierosmes ir risinājums, kas visvairāk atbilst Direktīvā 93/13 izvirzītajam patērētāja aizsardzības mērķim, un ka patērētāja bezdarbību procesā, kura noslēgumā tika sagatavots izpildes dokuments (procesā, kas turklāt nenoritēja tiesā), var labot tā paša dokumenta izpildes gaitā.
- 23 Iesniedzējtiesai ir šaubas par to, ka starp *Banco di Desio* un ZW noslēgtais galvojuma līgums atbilst Leģislatīvā dekrēta Nr. 206 33. panta 2. punkta u) apakšpunktam (un atbilstošajai Direktīvas 93/13 tiesību normai).
- 24 Saskaņā ar valsts tiesību normām un judikatūru, tā kā ZW neiesniedza iebildumu pret šo maksājuma rīkojumu, tas ieguva *res judicata* spēku un, it īpaši, ir jāuzskata, ka starp *Banco di Desio* un ZW noslēgtajā līgumā ietvertu noteikumu negodīguma (ne)esamība ir jau noklusētas *res judicata* priekšmets.
- 25 Pēc kreditoru uzskata, tas liedz iespēju pārbaudīt līguma noteikumu negodīgo raksturu, arī sprieduma *Asturcom* gaismā.
- 26 Tomēr iesniedzējtiesai ir šaubas par šīs judikatūras tiešu piemērojamību, ievērojot, pirmkārt, atšķirības starp Itālijas tiesisko regulējumu un Spānijas tiesisko regulējumu, un, otrkārt, konkrētās lietas īpatnības.
- 27 Pirmajā aspektā, *Asturcom* ierosinātā tiesvedība bija *ex parte* procedūra, kuras noslēgumā tiesa parādnieka (kas jau nebija rīkojies izpildes dokumenta sagatavošanas procesā) (fiziskā) prombūtnē būtu varējusi tikai izdot vai neizdot vispārējo izpildes rīkojumu.
- 28 Savukārt šajā tiesvedībā jau iestājusies parādniece izteica vēlmi atsaukties uz līguma noteikumu (iespējamo) negodīgumu. Tādējādi ir pārtraukta parādnieces bezdarbība, kas bija pirms *res judicata* veidošanās. Izvirzījusi prasījumu par savu patērētāja statusu, parādniece sāka aktīvi rīkoties, norādot daudzus noteikumus, uz kuru negodīgo raksturu tā ir izteikusi vēlmi atsaukties.
- 29 Otrajā aspektā, kas attiecas uz konkrētās lietas īpatnībām, iesniedzējtiesa precizē, ka maksājuma rīkojumu izdošanas brīdī vēl nebija pieņemti nolēmumi, ar kuriem Tiesa norādīja parametrus, kuru esamības gadījumā arī galvotājs var tikt uzskatīts par patērētāju. Attiecīgi tajā brīdī ZW, kura (tieši *Corte di cassazione* pastāvīgās prakses gaismā) nevarēja tikt uzskatīta par patērētāju pat iebilduma celšanas procesā pret maksājuma rīkojumu bija liegta iespēja apgalvot, ka ar komersantu noslēgtajā līgumā ietvertie noteikumi ir negodīgi.
- 30 Attiecīgi, netīšas fakta nezināšanas dēļ ZW nevarēja apzināti izvēlēties, vai izmantot vai neizmantojot piešķirto aizsardzību kā fiziska persona, kas noslēgusi līgumu nolūkā, kas nav saistīts ar šīs personas iespējami veikto amatu, nodarbošanos vai profesiju. Šāda apzināta iespēja kļuva iespējama tikai pēc atsavināšanas procedūras uzsākšanas – brīdī, kad saskaņā ar valsts tiesībām tomēr netiek pieļauta maksājuma rīkojumus iekļauto lēmumu pārvarēšanas iespēja.

- 31 Tāpēc iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai konkrētajā situācijā spēkā esošās tiesības var veidot elementu, kas spēj padarīt neiespējamu vai pārmērīgi grūtu patērētājiem valsts tiesiskajā regulējumā, ar ko transponēta Direktīva 93/13, piešķirto tiesību īstenošanu, un vai nepieciešamība nodrošināt parādniekam efektīvu tiesību aizsardzību ļauj veikt tā līguma noteikumu negodīguma pārbaudi, uz kura pamata tika saņemts maksājuma rīkojums, lai gan šis maksājuma rīkojums jau ir ieguvis *res judicata* spēku, jo tas netika apstrīdēts.
- 32 Attiecībā uz otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa norāda, ka, ievērojot valsts procesuālos principus, uz galvojuma līguma noteikumu negodīguma neesamību attiecas noklusēts *res judicata* spēks.
- 33 No tā izrietot, pirmkārt, neiespējamība norādīt uz minēto noteikumu negodīgumu tiesvedībā, kurā lietu izskata pēc būtības, un, otrkārt, iebilduma pret izpildi nepieļaujamība, ja šis iebildums ir pamatots uz iemesliem, ko puse būtu varējusi iesniegt izpildes dokumenta sagatavošanas procesā.
- 34 Savā 2017. gada 26. janvāra spriedumā *Banco Primus* ([C-421/14], EU:C:2017:60) Tiesa nepieļāva, ka Direktīvai 93/13 pretrunā ir valsts tiesiskais regulējums tajā daļā, kurā ar Spānijas tiesību normu “valsts tiesai tiek aizliegts pēc savas ierosmes atkārtoti izvērtēt ar komersantu noslēgta līguma noteikumu negodīgo raksturu, ja tā jau ir lēmusi par visu līguma noteikumu likumību šīs direktīvas kontekstā lēmumā, kurš ieguvis *res judicata* spēku” (49. punkts). Tomēr tajā pašā spriedumā Tiesa norādīja, ka “ja ir viens vai vairāki līguma noteikumi, kuru iespējami negodīgais raksturs vēl nav ticis vērtēts iepriekšējās strīdīgā līguma pārbaudes tiesā laikā, kuras rezultātā ir ticis pieņemts lēmums ar *res judicata* spēku, Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai, kurā patērētājs likumīgā kārtā vēršas ar blakusprasību, pēc lietas dalībnieku pieprasījuma vai pēc savas ierosmes ir jāvērtē – tiklīdz šīs tiesas rīcībā ir šim nolūkam vajadzīgais juridiskais un faktiskais pamatojums – to iespējamais negodīgais raksturs” (54. punkts), un ka “ja iepriekšējās strīdīgā līguma pārbaudes laikā, kuras rezultātā ir ticis pieņemts lēmums ar *res judicata* spēku, valsts tiesa ir pēc savas ierosmes Direktīvas 93/13 gaismā vērtējusi tikai vienu vai dažus šī līguma noteikumus, ar šo direktīvu tādai kā pamatlietā minētajai valsts tiesai, kurā patērētājs likumīgi vēršas ar iebildumu, pēc lietas dalībnieku pieprasījuma vai pēc savas ierosmes tiek noteikts pienākums vērtēt – tiklīdz šīs tiesas rīcībā ir šim nolūkam vajadzīgais juridiskais un faktiskais pamatojums – citu minētā līguma noteikumu iespējamo negodīgo raksturu. Faktiski, ja šādas pārbaudes nav, patērētāja aizsardzība izrādītos nepilnīga un nepietiekama un, pretēji Direktīvas 93/13 7. panta 1. punkta prasībām, nebūtu nedz atbilstošs, nedz efektīvs līdzeklis šāda veida noteikumu izmantošanas novēršanai” (52. punkts).
- 35 Ievērojot izklāstīto, iesniedzējtiesa uzskata, ka Tiesa, gan izslēdzot nepārprotama *res judicata* spēka pārvarēšanas iespēju, nav izskatījusi tāda institūta kā noklusēts *res judicata* spēks saderību ar Direktīvas 93/13 6. un 7. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu.

- 36 Tāpēc iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai *res judicata* pamatā esošās vajadzības pēc juridisko situāciju noteiktības ir tādas, lai nolēmuma stabilitātes izpratnē radītu vienādas sekas gan nepārprotama *res judicata* spēka, gan noklusēta *res judicata* spēka gadījumā, vai tomēr Direktīvas 93/13 6. un 7. pants, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, atļauj pārvarēt noklusētu *res judicata* spēku, ja nolēmums, kas ieguvis *res judicata* spēku (noklusētu), ir acīmredzamā pretrunā tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli.
- 37 Citiem vārdiem, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kas izriet no Direktīvas 93/13 6. un 7. panta, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ļauj patērētājam, iesniedzot iebildumu pret izpildi, apstrīdēt tāda tiesas nolēmuma būtisko saturu, kuram, lai gan tajā nav konkrēti spriests par līgumā ietverto noteikumu negodīgo raksturu, jau ir iestājies *res judicata* spēks.

DARBA VERSIJS